

LA MEMÒRIA I ELS LLOCS DE LA TRANSMISSIÓ

Una perspectiva de gènere

Direcció: Fina Birulés

Llengua vehicular: predominantment català

Imatge: Blanca Casas Brullet, *Esdeveniments (Événements)*, 2009

Paraules clau: gènere, memòria, transmissió, reconeixement

El curs se centra en el problema de la transmissió en una època en què el lligam amb el passat s'ha tornat problemàtic i ara necessari. Des de fa unes quantes dècades, l'horitzó futur ha perdut la potència simbòlica que havia tingut i se'ns apareix ple de perills i creix la sensació d'un gran tràfec amb la memòria —el lloc del passat—, estranyament entremesclada amb una forta sensació de pèrdua de l'experiència.

Partint d'aquest diagnòstic del nostre present, l'objectiu de les quatre sessions és reflexionar entorn de l'actual «gir cap a la memòria». Així mateix, es traçarà una cartografia d'usos del concepte de «transmissió» que ens permetrà, d'una banda, obrir nous interrogants al voltant de la crisi contemporània en l'experiència del temps i, d'altra, mostrar altres formes de transmetre des dels marges de la tradició. El curs es fixarà en el pensament d'algunes autores i d'algunes filòsofes del segle XX, ja que, en trobar-se situat en una mena de lloc intermediari, entre «dins» i «fora» de la tradició, pot indicar camins no fressats per altres pensadors, l'obra dels quals tenia més garanties de ser transmesa per raó del seu gènere.

SESSIÓ 1 · 15 DE FEBRER DE 2018, DE 19 H A 21 H

L'ACCELERACIÓ CONTEMPORÀNIA DEL TEMPS I EL TRÀFEC AMB LA MEMÒRIA

En els darrers anys s'ha parlat de crisi en l'experiència contemporània del temps i la categoria de present ha anat convertint-se en dominant i en l'únic horitzó possible. El futur sembla haver perdut la potència simbòlica que havia tingut i se'ns apareix ple de perills. Alhora, creix la sensació d'un gran tràfec amb la memòria, el lloc del passat. Amb aquests antecedents, ens plantejarem la qüestió de la transmissió en una època com la actual.

Fina Birulés (Seminari Filosofia i Gènere-ADHUC)

SESSIÓ 2 · 22 DE FEBRER DE 2018, DE 19 H A 21 H

PERDUDES EN LA TRANSMISSIÓ? MEMÒRIA DE L'OBRA I DEL PENSAMENT DE LES FILÒSOFES DEL SEGLE XX

Des de fa més de tres dècades, el feminisme ha anat desenvolupant un treball de recuperació de l'obra de les dones. En aquesta sessió s'abordarà la qüestió de la transmissió del pensament de filòsofes del segle XX. Sabem que el cànon els ha estat particularment hostil, i que, tot i que en els darrers anys, algunes filòsofes han estat objecte de gran interès —per exemple, Hannah Arendt, Simone Weil i Maria Zambrano—, continuen sense estar inscrites de ple dret en la tradició del pensament filosòfic.

Fina Birulés (Seminari Filosofia i Gènere-ADHUC)

SESSIÓ 3 · 1 DE MARÇ DE 2018, DE 19 H A 21 H

TRANSMISSIÓ: PERPLEXITATS I RISCOS

Reconeixement i transmissió: notes per impugnar un paradigma. La transmissió d'un cert saber de les vides viscudes en el límit, en la frontera, en els marges, a través d'algunes figuracions conceptuals del pensament filosòfic femení, serà el punt de partida per analitzar la mecànica de la inclusió i l'exclusió mitjançant el reconeixement i per bastir un discurs sobre les llums i les ombres de la transmissió, sobre les seves possibilitats i els seus riscos.

À. Lorena Fuster (Universitat de Barcelona. Seminari Filosofia i Gènere-ADHUC)

En temps d'artivismes, sororitats i emocions: les interaccions canviants entre art i feminisme. Des de la dècada dels setanta del segle XX, les interaccions entre art i feminisme no han deixat d'incidir en el camp de l'art contemporani. Per això hem de reflexionar sobre el llegat material i immaterial creat a partir d'aquesta interacció, i sobre com transmetre'l sense generar genealogies excloents.

Lourdes Méndez (Universidad del País Vasco)
llengua: castellà

SESSIÓ 4 · 8 DE MARÇ DE 2018, DE 19 H A 21 H

ALTRES ARRELAMENTS EN LA HISTÒRIA: DUES EXPERIÈNCIES FRANCESES

La presa de poder de les dones a la França dels segles XVII i XVIII. Tot i estar sotmeses a l'autoritat masculina, excloses dels estudis i de la plenitud de drets, les dones de la noblesa francesa van gaudir d'una posició privilegiada des de les primeres dècades del segle XVII. Van definir les característiques de l'estil de vida aristocràtic i van obtenir dels escriptors una literatura coherent amb els seus gustos: novel·la, escriptura aforística, casuística amorosa. Mlle de Scudéry va originar el primer moviment feminista modern; Mme de La Fayette va iniciar la moderna novel·la psicològica, i Mme de Sévigné va confirmar el primat de les dones en l'escriptura epistolar. I és que les dones, amb els seus salons, formaren una xarxa formidable de difusió del pensament de les Llums.

Benedetta Craveri (llengua: italià)

L'atenció als vençuts. Simone Weil i la gènesi de la justícia anamnètica. Proposem llegir l'obra de Simone Weil dins d'una visió de la justícia internacional lligada a la memòria. En aquest marc, l'atenció als oprimits i als vençuts apareix com a gest de resistència enfront del desarrelament i de la barbàrie. Un gest que presenta grans reptes en el terreny ètic, polític i jurídic.

Emilia Bea (UV)

Lloc: Auditori annex
c/ Comercial, 5

Preu de les 4 sessions: 25 €

Inscripcions: laborables, de
dilluns a divendres, de 9.30
a 19 h al 93 256 68 50 o a
reserveselbornccm@eicub.net

Es lliurarà un certificat d'assis-
tència.

Equipament accessible per a
persones amb mobilitat reduïda.
Recursos i serveis de suport
per a l'accés a la informació i als
continguts d'El Born CCM per
a persones amb discapacitat
auditiva i visual.

El Born CCM es reserva el dret
d'anul·lar una activitat. Així mateix,
es reserva el dret a modificar
aquest programa per causes
de força major.

El Born Centre de Cultura i Memòria
Plaça Comercial, 12 08003 Barcelona
T. 93 256 68 51

barcelona.cat/**elbornculturaimemoria**
facebook.com/**EIBornCCM**
twitter.com/**EIBornCCM**
instagram.com/**EIBornCCM**

DL B 2726-2018

FINA BIRULÉS

Professora de Filosofia de la Universitat de Barcelona i membre del Seminari Filosofia i Gènere. És autora i coeditora de nombrosos assaigs sobre el pensament de Hannah Arendt i d'altres pensadores contemporànies: *El género de la memoria*, *Lectoras de Simone Weil*, Arendt, Hannah, *Más allá de la filosofía. Escritos sobre cultura, arte y literatura*. Entre els seus llibres destaquen *Una herencia sin testamento: Hannah Arendt (2007)* i *Entreactes. Entorn del pensament, la política i el feminisme (2014)*. És investigadora del projecte «La transmissió des del pensament femení» (FFI-2015-63828-P, MINECO/FEDER, UE)

A. LORENA FUSTER

Professora de Filosofia i Teoria Feminista a la Universitat de Barcelona. Ha publicat nombrosos articles i assaigs sobre el tema de la imaginació i els imaginaris en el pensament contemporani, sobretot en el pensament d'autores com Hannah Arendt, Simone Weil, Iris Murdoch, Luce Irigaray i Judith Butler, ha traduït algunes de les seves obres i ha coeditat *Hannah Arendt. El arte de leer (2017)*, amb M. Sirczuk), *Más allá de la filosofía. Escritos sobre cultura, arte y literatura (2014)*, amb F. Birulés) i *Contra la aridez. La propuesta filosófica de Iris Murdoch (2013)*, amb E. Laurenzi). És investigadora del projecte HERA. The Debt. Histori- cizing Europe's Relations with the 'South' i de TRAFI- LO, La transmissió des del pensament filosòfic femení. Pertany al Seminari Filosofia i Gènere d'ADHUC, centre de recerca Teoria, Gènere, Sexualitat i al GRC Creació i Pensament de les Dones.

LOURDES MÉNDEZ

Catedràtica d'Antropologia Social de la Universitat del País Basc / Euskal Herriko Unibertsitatea, la seva recer- ca s'ha centrat en l'àmbit de l'antropologia de l'art, espe- cialment en l'art contemporani i els seus principals agents socials i institucions. Les seves publicacions en volums col·lectius, catàlegs d'art i revistes són molt nombroses i entre els seus llibres cal destacar: *Antropología de la producción artística (1995)*; *Os Labirintos do Corpo. Manipulaciones ideológicas, saberes científicos e obras de arte, (1998)*; *La antropología ante las artes plásticas. Aportaciones, omisiones, controversias, (2003)*; *Cuerpos sexuados y ficciones identitarias. Ideologías sexuales, deconstrucciones feministas y artes visuales, (2004)*. *Galicia en Europa. El lugar de las artes plásticas en la política cultural de la Xunta, (2004)*; *Antropología feminista (2008)*; *Antropología del campo artístico. Del arte primitivo [...] al contemporáneo (2009)*.

BENEDETTA CRAVERI

Historiadora, considerada una de les màximes estudioses italianes de la llengua i la literatura franceses, professora de la Università degli Studi Suor Orsola Benincada de Nàpols. És autora d'assaigs sobre la vida intel·lectual dels salons francesos que es crearen al voltant de la cort de Versalles, entre els quals podem esmentar, traduïts al castellà: *Madame du Deffand y su mundo, La cultura de la conversación i Amantes y reinas: El poder de las mujeres*, en què s'endinsava en un dels temes que més ha treballat: el paper de les dones en la història i la cultura. L'any 2016 publicà *Gli ultimi libertini* sobre un grup d'aristòcrates francesos davant de la caiguda de l'Antic Règim.

EMILIA BEA

Professora de Filosofia del Dret de la Universitat de València. Ha estudiat diverses qüestions en el camp dels drets humans: drets socials, drets de les minories, la tortura o la justícia restaurativa. També ha tractat l'obra de pensadores contemporànies com Edith Stein, Etty Hillesum, Maria Skobtsov, Virginia Woolf o Simone Weil. Sobre aquesta última, destaca el llibre *Simone Weil. La memoria de los oprimidos (1992)*; l'edició de *l'Autobiografía espiritual i altres escrits de Marsella (2008)* i *Simone Weil. La conciencia del dolor y de la belleza (2010)*, i la coedició de *Simone Weil. Pensar con un acento nuevo. Lecturas y textos (2016)* i *Cien años de discurso femenino sobre la guerra y la paz (2017)*.

DIRECCIÓ: FINA BIRULÉS

LA MEMÒRIA I ELS LLOCS DE LA TRANSMISSIÓ.

UNA PERSPECTIVA DE GÈNERE

ELS DIJOUS DEL 15 DE FEBRER AL 8 DE MARÇ

AUDITORI ANNEX, C/ COMERCIAL, 5

EL BORN
CCM

Ajuntament de
Barcelona

